

A 2011/2012. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló

FILOZÓFIA

FELADATLAP ÉS VÁLASZLAP

Munkaidő: 120 perc
Elérhető pontszám: 50 pont

Elért pontszám:

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűvel ki kell tölteni a versenyző adatait tartalmazó részt és minden különálló lapon a versenyző nevét, osztályát!

A feladatok megoldásához íróeszközön kívül **más segédeszköz nem** használható! Esetleges javításaihoz (kifestő, korrektor helyett) áthúzást alkalmazzon!

A feladatlapokat a szaktanár (szaktanári munkaközösség) értékeli a központi javítási útmutató alapján. Továbbküldhetők a **legalább 25 pontra** értékelt dolgozatok.

A VERSENYZŐ ADATAI

A versenyző neve: oszt.:

Az iskola neve:

Az iskola címe: irsz. város
..... utcahsz.

Megye:

A felkészítő tanár(ok) neve:

Középiskolai tanulmányait a 13. évfolyamon fejezi be: igen nem*

*A megfelelő szó aláhúzendő

1. A következő állítások három filozófusra vonatkoznak. Az állítások számát írja a megfelelő oszlopba!

Descartes	Kant	Locke

1. A tapasztalat elsőbbségét hirdette a megismerésben.
2. A priori ismereteket tételezett fel a megismerés folyamatában.
3. A *módszeres kétely* elvét alkalmazta filozófiájában.
4. Kritikáiban a lehetséges megismerés körének korlátaival is foglalkozik.
5. Az analitikus ítéleteket megkülönböztette a szintetikus ítéletektől.
6. Feltételezi, hogy vannak velünk született ideáink.
7. Feltevése szerint születésünk pillanatában az elme olyan, mint az üres papírlap.
8. Nevéhez kapcsolódik a „filozófiai dualizmus” kifejezés.
9. Tanulmányában kifejti, hogy „a felvilágosodás az ember kilábalása maga okozta kiskorúságából”.
10. Megfogalmazta, hogy „az ember nincs elkötelezve egyetlen egyházhoz... önként csatlakozik ahhoz a közösséghez, amelyben hite szerint megtalálja az igazi vallást, az Istennek tetsző kultuszt”.
11. Szerinte ismereteink elsődleges forrása az ész természetes világossága.
12. Tanítása szerint „minden idea érzékelésből vagy reflexióból származik.”.

12 pont	
---------	--

2. Írja a művek címe mellé a szerzők nevét!

Címek	Szerzők
Vagy-vagy	
A vidám tudomány	
Summa Theologica	
Novum Organum	
Filozófiai vizsgálódások	
A tiszta ész kritikája	
A társadalmi szerződésről, avagy a politikai jog elvei	
Nikomakhoszi Etika	

8 pont

3. A következő állításokról döntse el, hogy Platón filozófiájára vonatkozóan igazak vagy hamisak!

Állítások	Igaz	Hamis
A tanulás visszaemlékezés.		
A folyton változó, érzékelhető világon túl létezik az állandó, tökéletes valóság.		
A szép a legfőbb idea.		
Az érzékelhető dolgok az elsődleges létezők.		
Állam-utópiájában egy – nézete szerint – igazságosan és harmonikusan működő városállam-modellt alkotott.		

5 pont

4. Melyik filozófiai fogalomra ismer rá?

a) Kant etikájának kulcsfogalma: általános érvényű erkölcsi törvény

.....

b) a filozófia egyik ága, a fizikai világon túli létezők tudománya

.....

c) rendezett világmindenség (görög eredetű kifejezéssel)

.....

3 pont	
--------	--

5. Mutassa be a következő filozófiai korszakok, iskolák, irányzatok lényegét, jelölje meg keletkezésüknek, illetve kibontakozásuknak idejét is! Fogalmazzon tömören, röviden, kezdje a legkorábbival!

egzisztencializmus, szofista filozófia, sztoicizmus, patrisztika

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12 pont	
---------	--

**6. Fejtse ki véleményét a riport-részletben felvetett kérdésekkel kapcsolatban!
Értelmezése-érvelése ne haladja meg az egy-másfél oldal terjedelmet!**

„Közeledünk a gonosz véghez”. Beszélgetés Hans Jonas filozófussal.

Jonas: Bolygónk túlszűfolt, túlságosan elterpeszkedtünk, túl mélyen behatoltunk a dolgok rendjébe. Túl sok egyensúlyt zavartunk meg, túl sok fajt ítéltünk már most is kihalásra. A technika és a természettudományok a természet által uralt lényekből a természet uraivá tették minket. Ez az az állapot, mely arra készítetett engem, hogy filozófiai mérleget állítsak fel, és feltegyem a kérdést: megengedheti ezt az ember erkölcsi természete? Nincs-e egészen újfajta kötelességünk olyan valamivel szemben, amely korábban tulajdonképpen nem létezett – felelősséget vállalni jövő generációkért és a természet állapotáért a földön?

Riporter: A filozófia új, ismeretlen terepre merészkedik?

Jonas: Meg kell tennie. A filozófia minden eddigi erkölcsi fáradozása az ember-ember kapcsolatra vonatkozott. Az embernek a természethez való viszonya még sohasem volt az erkölcsi megfontolás tárgya. Most vált azzá, és ez filozófiai újdonság. Ez azonban a legcsekélyebb mértékben sem jelenti azt, hogy felnőttünk a dologhoz, és hogy ennek az új morális imperatívusznak eleget akarunk vagy tudunk tenni. Itt a pszichológia, antropológia és a realkényszerűség kérdései kerülnek előtérbe, melyeket nem tudom, hogy a mai megismerés egyáltalán át tud-e tekinteni. [...]

In: *Pro Philosophia Füzetek* 19-20 (1999)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ÉRTÉKELÉS

Sor- szám	Elérhető pontszám	Elért pontszám (A javító tanár tölti ki)	Jóváhagyott pontszám (Az OKTV bizottság tölti ki)
1.	12		
2.	8		
3.	5		
4.	3		
5.	12		
6.	10		
össze sen	50		